

להתנדב ביחד

ענשין

The Israeli • המועצה הישראלית
Volunteering Council • להתנדבות
المجلس الإسرائيلي للتطوع

הקמת או חיזוק תשתית ההתנדבות בעמותה

רונית בר
המועצה הישראלית להתנדבות
30.1.24

רשות השירות
הלאומי-אזרחי
سلطة الخدمة الوطنية-مدنية
Authority for National-Civic Service

מפעל הפיס

גנדיר
GANDYR FOUNDATION
קרן גנדיר

קרן רשי
RASHI FOUNDATION

הג'וינט

מרכז
השלטון
המקומי
בישראל
מכון
למחקר
ועצות
לממשלה

המשרד
לשוויון חברתי

משרד החינוך

משרד הרווחה
והביטחון החברתי
חוסן חברתי לישראל

מנכ"לית
המועצה
להתנדבות
ומרצה באוני'
העברית
ויועצת זוגית

בת זוג לישי
אמא לליאל,
שוכל עלמה
ויונתן

חוקרת את
מדיניות
ההתנדבות
בישראל
בעשור האחרון

מתנדבת
כמנטורית,
וכדירקטורית,
ומתנדבת עם
בני משפחתי

תחביבים לצייר,
לקרא ולבשל
ולבלות עם משפ'
המורחבת

היצטרפו לניוזלטר שלנו
www.ivolunteer.org.il
וצרו קשר רונית בר - 0505925479

המועצה הישראלית להתנדבות פועלת במלחמת חרבות ברזל במספר תחומים

מפתחים ומפיצים ידע וכלים
 עבור אנשי המקצוע בשדה

פועלים לתאום ולתכלול פעילות
 ההתנדבות בתקופה זו

קו חם למנהלי/ות
 התנדבות ויוזמות
 להיוועצות ודילמות
 מקצועיות

מגוון הכשרות
 והדרכות בנושא
 התנדבות בחירום

סקרים ומחקרים
 על התנדבות
 בחירום

ארגז כלים לניהול
 התנדבות בחירום

קידום מדיניות
 ואתיקה בהפעלת
 התנדבות
 בחירום

מנגנון סדור
 לתיאום וניהול
 המרס"ל עם
 פיקוד העורף

המועצה • The Israeli Volunteering Council
הישראלית להתנדבות • المجلس الإسرائيلى للتطوع

התנדבנו לפרגן לעמותת לתת

תודה שבחרתם לקום ולעשות מהלב
ונרתמתם למאמץ הלאומי בעת משבר.
גם בחירום וגם בשגרה
אתם מזכירים לכולנו את ישראל היפה.
אתם ה-VIP של ה-MVP
ומביאים לשינוי אמיתי.
התנדבות היא התרופה הכי טובה לנשמה,
אז אל תפסיקו עם היוזמה הברוכה.
בהערכה, המועצה הישראלית להתנדבות.

לתת LATET

המועצה • The Israeli Volunteering Council
הישראלית להתנדבות • المجلس الإسرائيلى للتطوع

היצטרפו לניוזלטר שלנו וקבלו את השנתון והתעודה

www.ivolunteer.org.il

רונית בר- 0505925479

למה התנדבות- למה דווקא עכשיו?

**חזקים ביחד.
 ישראל מנצחת!**
 רשימת מתנדבים לתמיכה רגשית ונפשית

חמ"ל שמנמות

- איסוף וחלוקת בגדים במידות ביניים וגדולות למפונות.
- איסוף תרומות כספיות להקבשה תחתונה חדשה.

נעמה פרבר - 0548129444
 קארן פרנקל - 0523476946

 42+

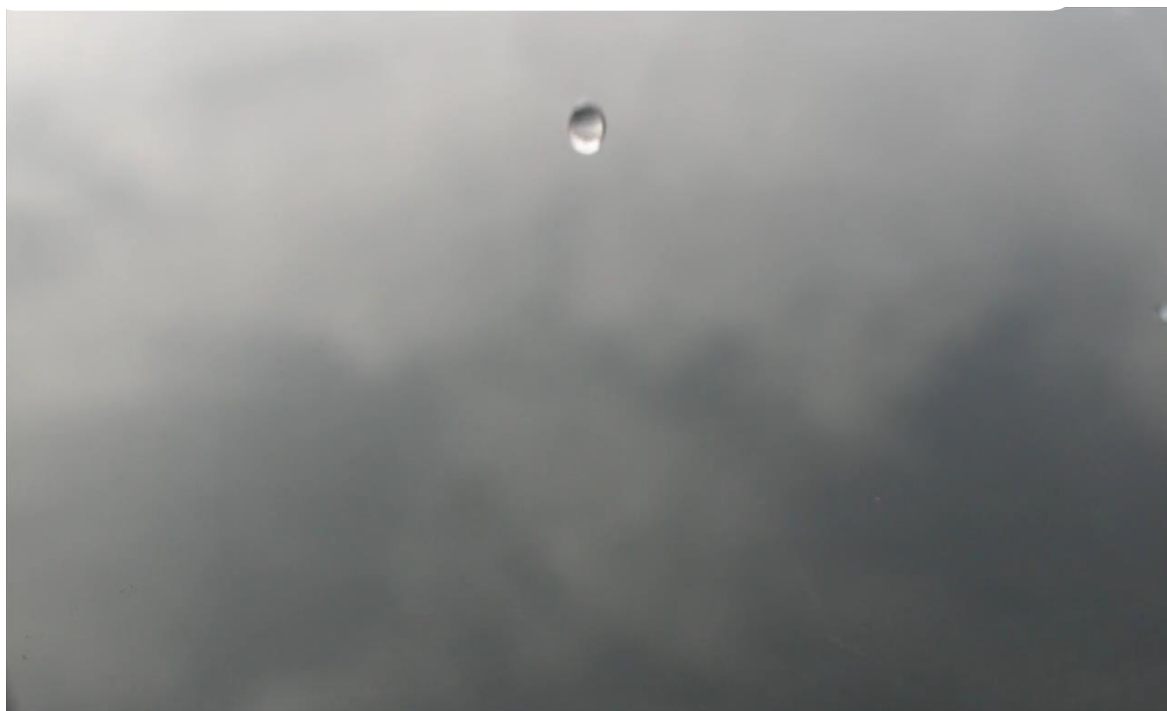
ההתנדבות היא כלי משמעותי בהתמודדות החברה עם מצב החירום. היא תורמת לחוסן החברתי, לסולידריות, לתחושת השתייכות ומעודדות התארגנות והשתתפות אזרחית, התורמות לתחושת אחריות משותפת על המציאות החברתית. אחוז גבוה של האזרחים התנדבו, שיעור גבוה יותר מההתנדבות בקורונה ובמבצעים חברתיים קודמים.

שאלת האימפקט?

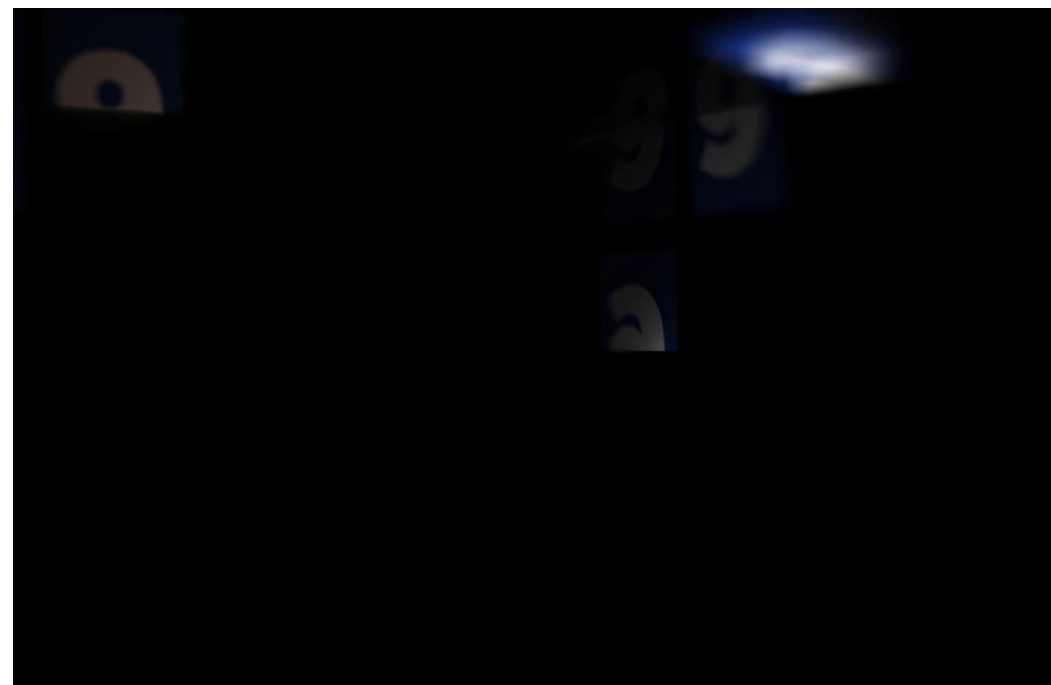

50 המועצה הישראלית המגלים
 להתנדבות • الإسرائيلى للتطوع
 שנה עמל

אימפקט: ערך התרומה הוולונטרית צריך להתבסס על
 תפוקה, תוצאה והשפעה ולא על תשומה (זמן מושקע)

כמות: ככל שיש לנו יותר מתנדבים זה
 יותר טוב לארגון

מפעל הפיס

הג'וינט

משרד הרווחה
 והביטחון החברתי
 חוסן חברתי לישראל

החברה האזרחית כוללת

התארגנויות, ארגונים, מוסדות, רשתות
חברתיות ומתנדבים המתאגדים באופן
וולונטרי, בנפרד מהמדינה והמגזר העסקי,
על מנת לקדם את המטרות והאינטרסים
המשותפים שלהם.

מדובר בהתארגנויות אזרחיות וקהילתיות
שאינן ממוסדות, כמו גם ארגונים רשומים
כמו עמותות, חברות לתועלת הציבור,
קרנות פילנתרופיות וגם בפעילות של
מתנדבים.

תמונה כוללת על היוזמות האזרחיות

- מתחילת המלחמה מופו יותר מ 3,000 יוזמות חדשות (בלי לספור את היוזמות בשכונות...)
- כיסו מגוון רחב של תחומי פעילות ושל קהלי יעד.
- התאפיינו בהתארגנות מהירה וטווחי פעילות רחבים.
- מרביתן עסקו בכמה תחומי פעולה במקביל.
- היוו מרכזים רב-תכליתיים לטיפול במגוון צרכים משתנים.
- מרביתן נשענו על פעילות של מתנדבים.

פעילות התנדבות מגוונת

התארגנויות לסיוע פיזי בהצלת אזרחים ביישובי הדרום	פינוי אזרחים מאזורי הלחימה וקליטת מפונים	סיוע נפשי ורגשי לנפגעים מהמלחמה	הצלה ופינוי של בעלי חיים מאזורי הלחימה
איסוף ושינוע ציוד ומזון לאזרחים באזורי העימות בדרום ובצפון	הכנת מזון, ציוד	פעילות הפגה באתרי המפונים.	סיוע בהסברה הישראלית.
סיוע מרחוק ותמיכה רגשי	איסוף, איתור והפצת מידע לאוכלוסיות שונות	איסוף, קניה והעברת ציוד ומזון לחיילים ולמשרתי מילואים	עזרה למשפחות החטופים והנעדרים.
מתחמי טיפול ורגיעה	עזרה למשפחות משרתי מילואים	שמירה על ישובים	סיוע לחקלאים בעבודה חקלאית בדרום ובצפון

מה מאפין התנדבות בתקופת חירום?

- סולידריות גבוהה ומוטיבציה
- צרכים מידיים, מוחשיים, תוצאות מהירות
- תחושת דחיפות ותחושת נחיצות
- מענה על צרכים פסיכולוגיים של "לקיחת שליטה"
- אפשרויות מגוונות קצרות טווח, גמישות

הגדרות התנדבות

התנדבות היא פעילות בה מושקע
זמן חינם, על מנת להיטיב עם אחר,
קבוצה או מטרה

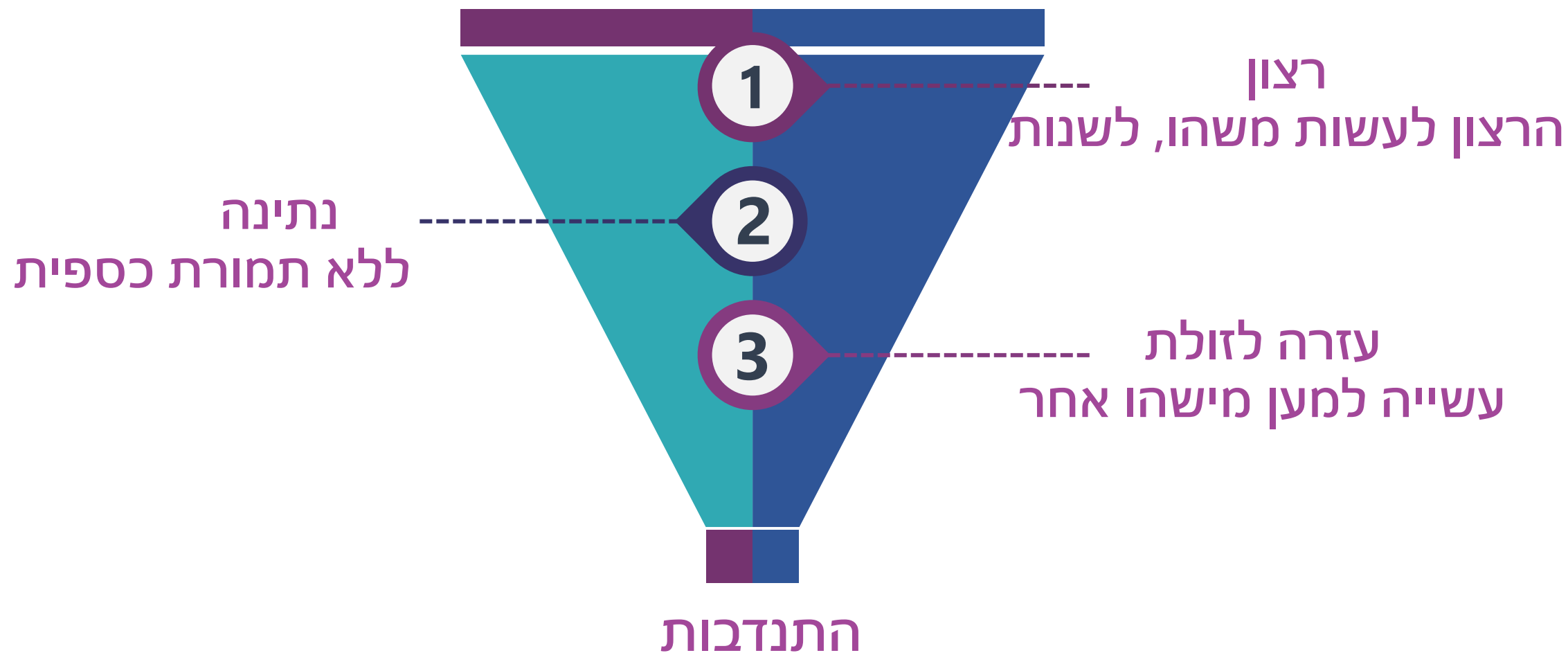
נגזרת מתוך מקבץ של התנהגויות
מסייעות,

ומתאפיינת במחויבות ובעזרה
ספונטנית

(Wilson, 2000)

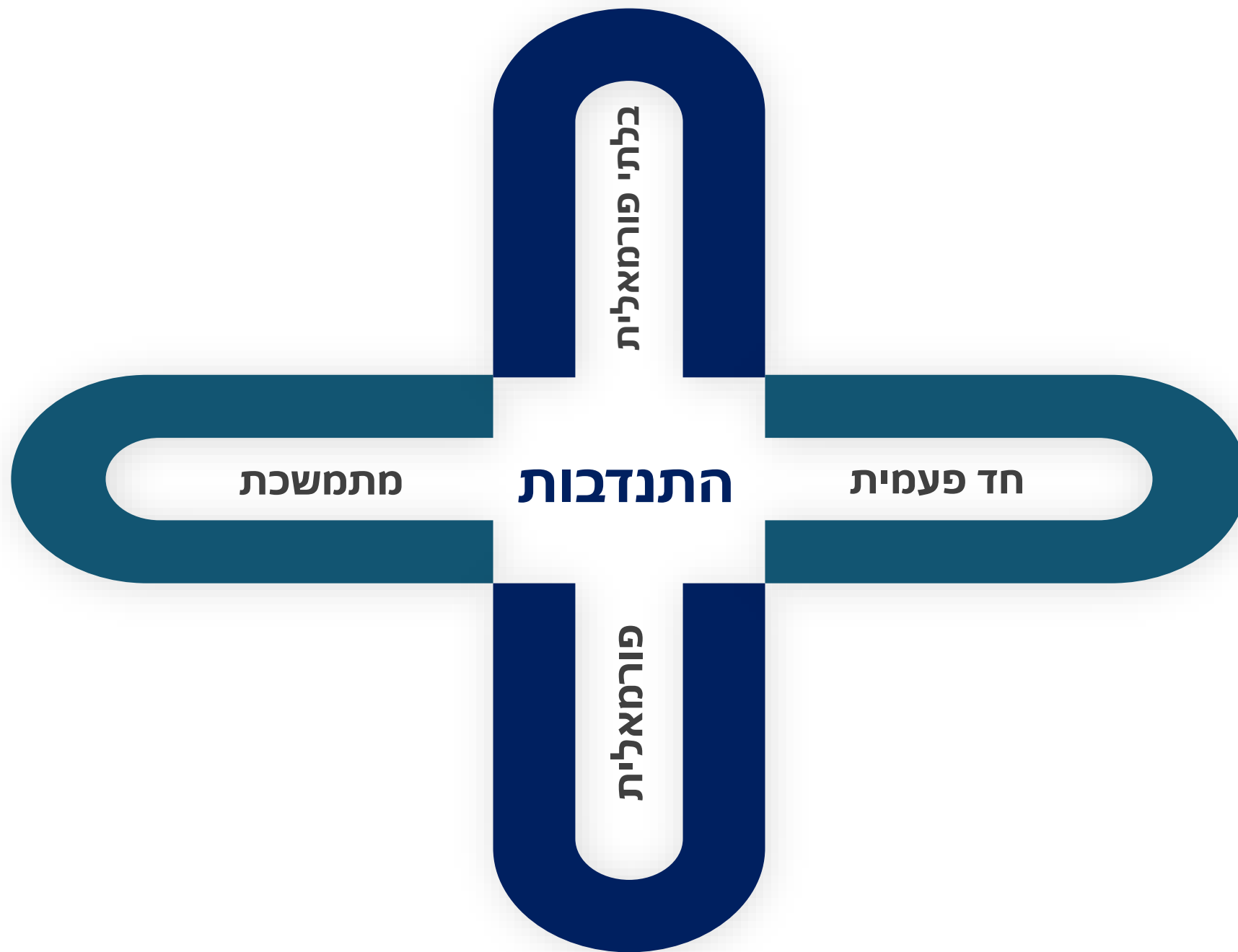

הגדרות מוסכמות למונח התנדבות

The Israeli • המועצה הישראלית
Volunteering Council • להתנדבות
المجلس الإسرائيلي للتطوع

מתנדבים ספונטניים

- כל שגודל האוכלוסייה, הצפיפות והקרבה לאזור החירום גדולים יותר, כך יותר א-נשים ירצו לעזור
- ככל שעוצמת ומידת ההשפעה של מצב חירום גדולות יותר, כך גדל הרצון של הסביבה לתרום ולהתנדב
- ככל שיותר סיקור של האירוע בתקשורת וברשתות החברתיות כך יותר מתנדבים ירצו לעזור
- התנדבות ספונטנית היא בלתי נמנעת ושילובם של מתנדבים ספונטניים הכרחית.

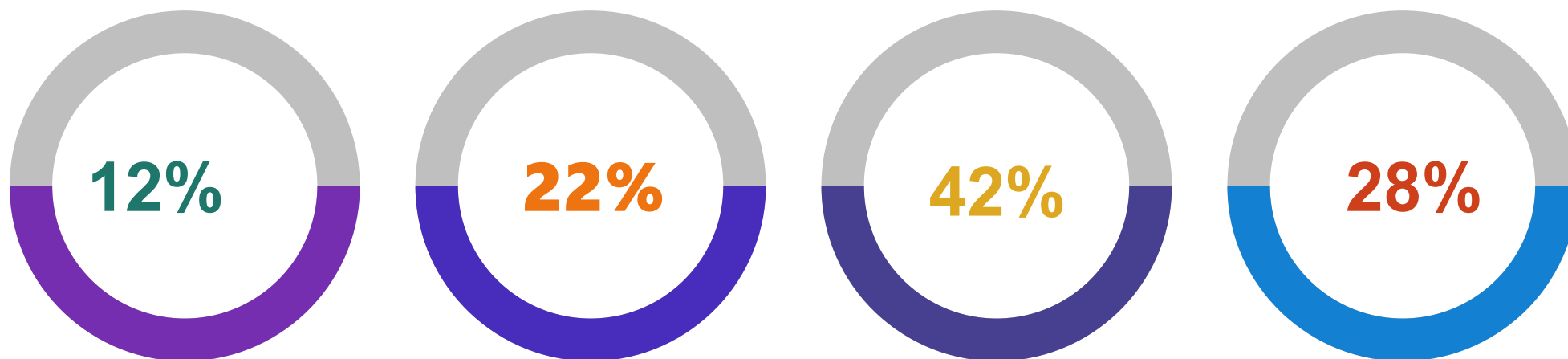
The Israeli • המועצה הישראלית
Volunteering Council • להתנדבות
المجلس الإسرائيلي للتطوع

חידון ההתנדבות של ישראל

והשוואות מהעולם

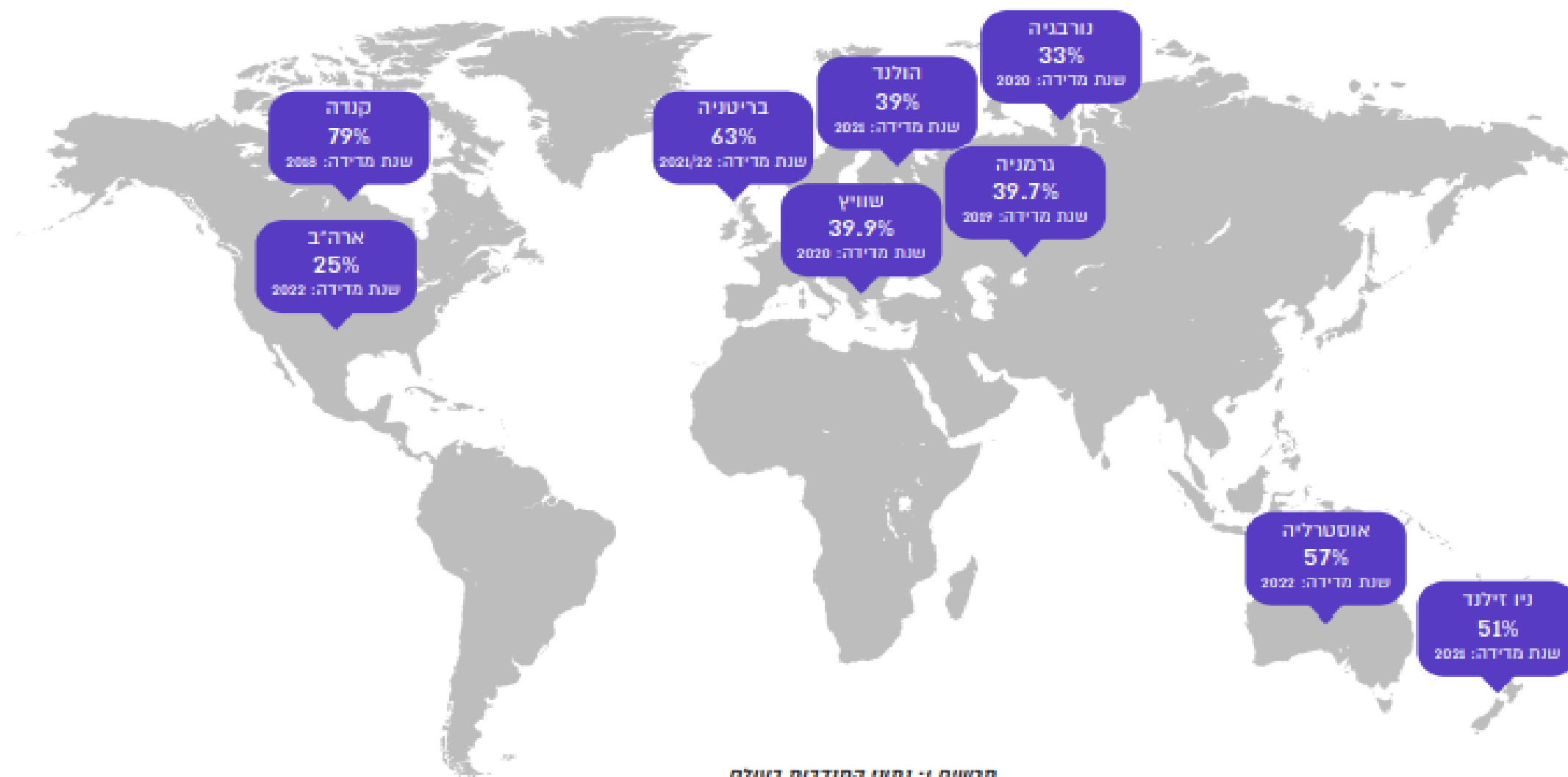

מהו אחוז המתנדבים באוכלוסייה הבוגרת בישראל בשגרה?

(הנתון כולל: התנדבות פורמאלית ובלתי פורמאלית,
חד פעמית ומתמשכת)

נתוני התנדבות בעולם

תרגום: נ. נתוני התנדבות בעולם

מי מתנדב/ת יותר?

שיעור התנדבות
בקרב גברים
42.6%

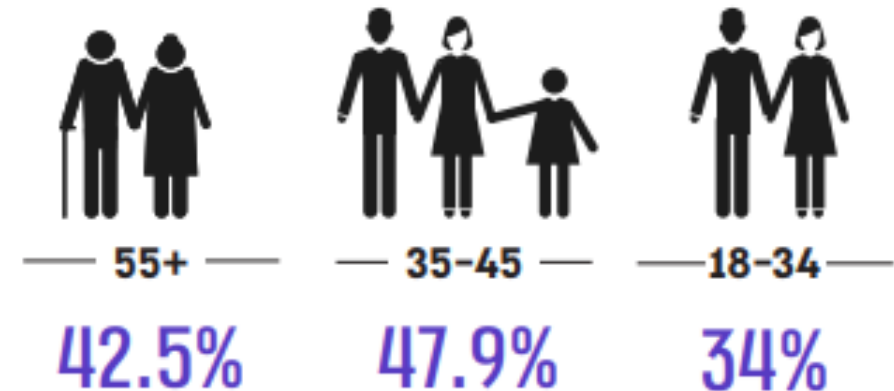
שיעור התנדבות
בקרב נשים
42.2%

מי מתנדב יותר? וכמה זמן אנו מתנדבים?

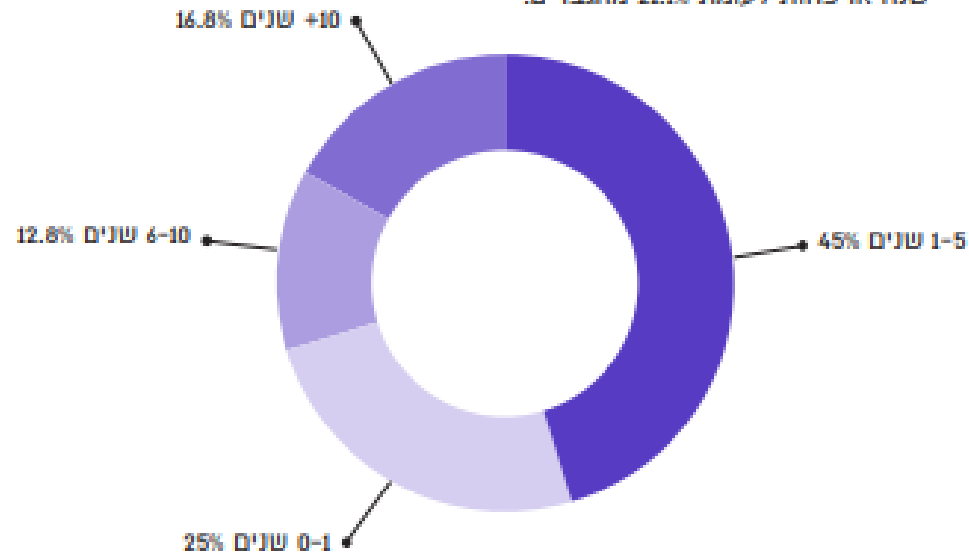
שיעור ההתנדבות בקרב גברים (42.6%) היה גבוה במעט מההתנדבות בקרב נשים (42.2%).

שיעורי ההתנדבות משתנים גם לפי גיל: שיעור ההתנדבות בקרב גילאי ה-18-34 עמד על 34%. שיעור ההתנדבות בקרב גילאי ה-35-54 עמד על 47.9% ושיעור ההתנדבות בקרב גילאי 54+ עמד על 42.5%.

מרבית המתנדבים התנדבו בין שנה לחמש שנים (45.4%). רבע מהם (25%) התנדבו שנה או פחות. 12.8% בין 4-10 שנים ו 16.8% מעל 10 שנים. לגברים ותק התנדבות גדול משל נשים 48% התנדבו בין שנה ל-5 שנים לעומת 43.2% נשים; 28.4% נשים התנדבו שנה או פחות לעומת 21.1% מהגברים.

שיעורי ההתנדבות השתנו בין תחילת המלחמה לבין הכניסה לשגרת מלחמה

13.11.23

הסקר בוצע בקרב 1000 משיבים והתייחס
לחמישה-שישה שבועות מפרוץ המלחמה

vs

24.10.23

הסקר בוצע בקרב 1000 משיבים והתייחס
לשבועיים-שלושה הראשונים של המלחמה

29%

שיעור ההתנדבות
בכלל האוכלוסייה

45%

31%

שיעור ההתנדבות
בחברה היהודית

49%

18%

שיעור ההתנדבות
בחברה הערבית

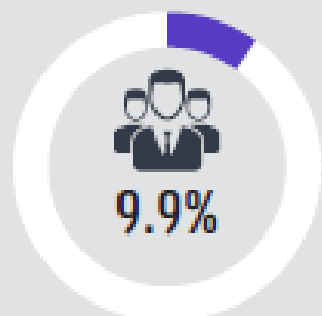
28%

עמותות וארגונים

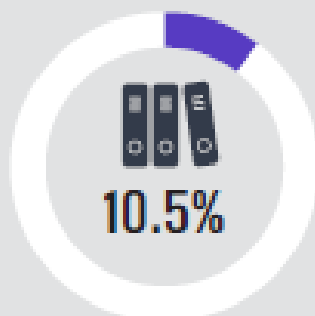

- בישראל פועלות כ- 25,000 עמותות (מתוכן כ 17,500 בעלות ניהול תקין).
- מאז פרוץ המלחמה עמותות רבות **הרחיבו את מערכי השירות** עקב ביקוש גובר לשירותיהן וחלקן פתחו מערכי שירות חדשים.
- לאור המצב המלחמתי גם העמותות נדרשו להפעיל מתנדבים וחלקן עסקו בגיוס מתנדבים חדשים.
- בטווח הארוך **העמותות הן שחקן מרכזי** בסיוע לאוכלוסייה הישראלית במלחמה, גם בהקשר של סיוע לעורף וגם בהקשר של שיקום אוכלוסיות ויישובים שנפגעו.

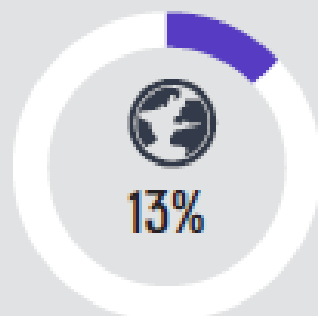
תחומי פעילות בהתנדבות בשגרה

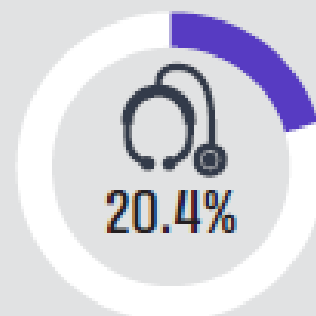
סנגור ושינוי
חברתי

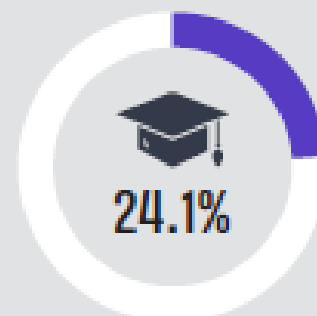
דת

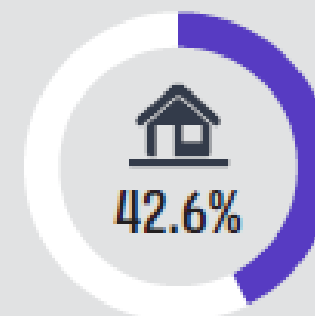
סביבה

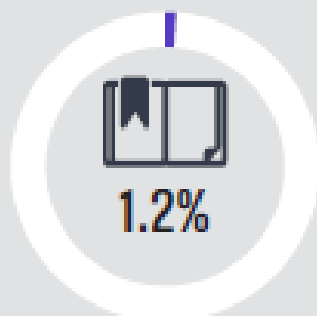
בריאות

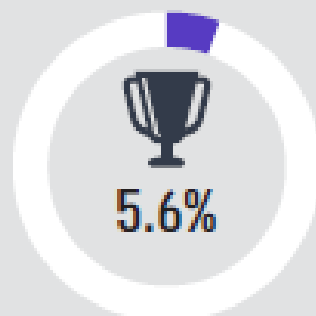
חינוך

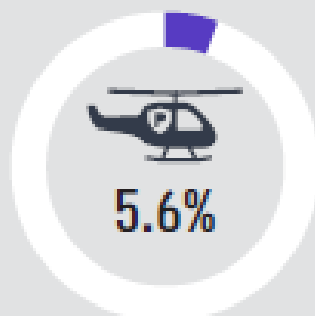
רווחה וסיוע
לאוכלוסיות מודרות

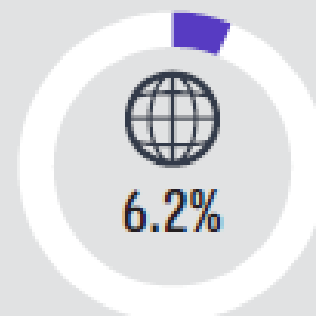
הנצחה

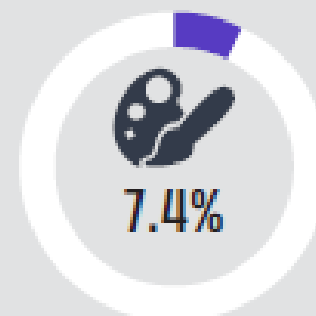
ספורט

ביטחון חירום
והצלה

סיוע הומניטרי /
בינלאומי

תרבות ואמנות

המרכבים להקמת תשתית לניהול ההתנדבות

מהי תשתית התנדבות?

- במחקרים שנערכו בשנים האחרונות ברחבי העולם נמצא, כי במטרה לייצר סביבה פוליטית, חברתית וכלכלית המאפשרת את מיצוי מלוא פוטנציאל ההתנדבות, יש בראש ובראשונה לחזק **את התשתיות המעודדות את קיומה**.
- **תשתית** הוא מונח המציין גורמים מבניים, המספקים את המסגרת לתמיכה במערכת כולה. ארגון האומות המאוחדות מגדיר **תשתית לקידום התנדבות** כך:
- **מגוון המערכות, המנגנונים והכלים הנדרשים על מנת להבטיח את קיומה של סביבה בה ההתנדבות עשויה להתרחב ולשגשג. תפקיד התשתית ההתנדבותית הוא לייצר סביבה המאפשרת- מבחינה פוליטית, חברתית וכלכלית - את הרחבתה והתפתחותה של ההתנדבות.**
- הגדרה נוספת, שאומצה על ידי ממשלת בריטניה **לתשתית התנדבות:**
- המבנים, המערכות, מערכות היחסים, האנשים, הידע והמיומנויות הקיימים לתמיכה, פיתוח, תיאום וייצוג וקידום המתנדבים והארגונים המפעילים אותם, כך שיוכלו לבצע את משימתם באפקטיביות המרבית.
- ההגדרות השונות אף מפרטות מגוון מרכיבים הנכללים במונח תשתית וביניהם: פיתוח מדיניות ממשלתית, חקיקה ואסדרה, תקצוב המבטיח קיימות, קידום שותפויות בין- מגזריות, מחקר, התמקצעות, העלאת המודעות, פיתוח והנגשת אפשרויות להתנדבות, עידוד יזמות ועוד..

תשתית רישות

התשתית הפיזית

התשתית הניהולית

התשתית הערכית

תשתית ערכית

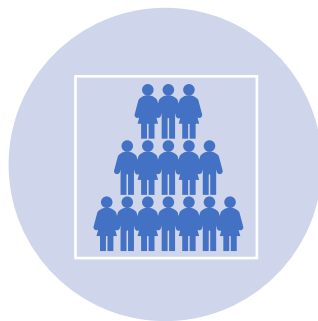
קיבלת ממני מתנה....

האם תמשיך לגייס מתנדבים/ות?....

התשתית הערכית להתנדבות בארגון:

מה החזון הארגוני בנוגע
למתנדבים/ות ולשילובם
בארגון?

למה מתנדבים/ות חשובים
ומשמעותיים לארגון?

האם המתנדבים/ות משולבים
בתהליכי קבלת החלטות
בארגון?

שיח פילוסופי ואתי בנוגע
לסיבות העומדות מאחורי
שילובם של מתנדבים/ות
בארגון

**מכיוון שהתנדבות מוגדרת כפעילות
רגשית וערכית, הציפיה היא כי
ארגונים המבקשים לשלב מתנדבים
בשורותיהם, יעצבו באופן אקטיבי גם
את הערכים והעמדות שלהם
ביחס להתנדבות ולמתנדבים**

(Haski-Leventhal & Bargal, 2008).

**מאמצים מוחשיים מצד
מנהיגות הארגון לקיים שיח
פילוסופי וערכי ולתמוך
בתכנית ההתנדבות של
הארגון, יכולים לשנות
דרמטית את סטוס
ההתנדבות בארגון ואת רצונם
של מתנדבים לקחת בו חלק.**

בארגון בו לא קיימת תשתית ערכית סדורה, המגדירה את ערך המתנדבים בו, המתנדבים עלול לחוש
לא רצויים ולא מוערכים. תחושות אלה, עלולות להוביל לפרישתם.

התועלות של מתנדבים/ות לארגון

מתנדבים תורמים להגדלת כמות ואיכות השירותים שמציע הארגון

(Hager & Brudney, 2005)

מתנדבים מבססים לארגון תדמית חיובית, מקדמים תמיכה ציבורית בארגון ותורמים להיזון חוזר שוטף בין הארגון לקהילה.

(Handy & Brudney, 2007; van Overbeeke, 2017).

מתנדבים יכולים להכיר לארגון מגוון מיומנויות חדשות ולספק מקור לחדשנות וחשיבה יצירתית

(Brewis, Hill, & Stevens, 2010; Nesbit et al., 2018; van Overbeeke, 2017)

חשוב שנשאל: מדוע לשתף מתנדבים?

01

יצירת אמון
ופתיחות אצל
המוטבים

02

ייצוג הקהילה
והארגון גם יחד

03

הרחבת מתחם
ההשפעה של
הארגון והרישות

04

יכולת להרחיב
שירותים עבור
המוטבים

05

יכולת מיקוד

06

ביקורת, "הצבת
מראה" וזווית
ראייה נוספת

07

הרחבת מגוון
המיומנויות
הארגוניות

08

הרחבת משאבי
הארגון

09

יצירת חברה
אזרחית וסנגור

A hand holding a small globe against a sunset sky over a desert landscape.

אבל מה אומרים מרבית הארגונים?

ההחלטה לשלב מתנדבים נובעת בעיקר
משיקולים כלכליים של עלות-תועלת,
המתמקדים בכך שמתנדבים מצמצמים את
ההוצאות הכספיות הארגוניות, וחוסכים
משאבים ארגוניים...

Chum, Mook, Handy, Schugurensky, & Quarter, 2013

Handy & Brudney, 2007; Handy & Mook, 2011; Handy, Mook, & Quarter, 2008

נדרשת שפה דו-כיוונית, הדדית שמשקפת את...

- ההתנדבות כמפגש הדדי בין צרכים
- ההתנדבות כשותפות בעלת ערך לכולם
- ההתנדבות כ-Co-creation
- ההתנדבות כאקטיביזם
- ההתנדבות כמחוללת השפעה ואימפקט
- ההתנדבות כתורמת ומעשירה את היכולות וההזדמנויות

- מהי תפיסת ההתנדבות של הארגון?
- מדוע הארגון בוחר לעבוד עם מתנדבים?
- האם נוסח "חזון התנדבות לארגון"?
- חידוד הרציונל הערכי לעבודה עם מתנדבים

**לסיכום: התשתית הערכית
להפעלת מתנדבים**

תשתית רישות

התשתית הפיזית

התשתית הניהולית

סיימנו את התשתית
הערכית

תשתיות ארגוניות לניהול התנדבות

ניהול מתנדבים הוא מקצוע

מחקרים מראים קשר בין
שיטות ניהול מתנדבים
לשביעות רצונם של
המתנדבים, איכות חווית
ההתנדבות, שיעורי שימור
מתנדבים ויעילות תוכנית
המתנדבים

(Cuskelly et al., 2006; Hager & Brudney, 2004;
Stirling, Kilpatrick, & Orpin, 2011).

מפעיל מתנדבים?

רכז מתנדבים?

רכז התנדבות?

מנהל מתנדבים?

מנהל התנדבות?

מנהל מחלקת התנדבות?

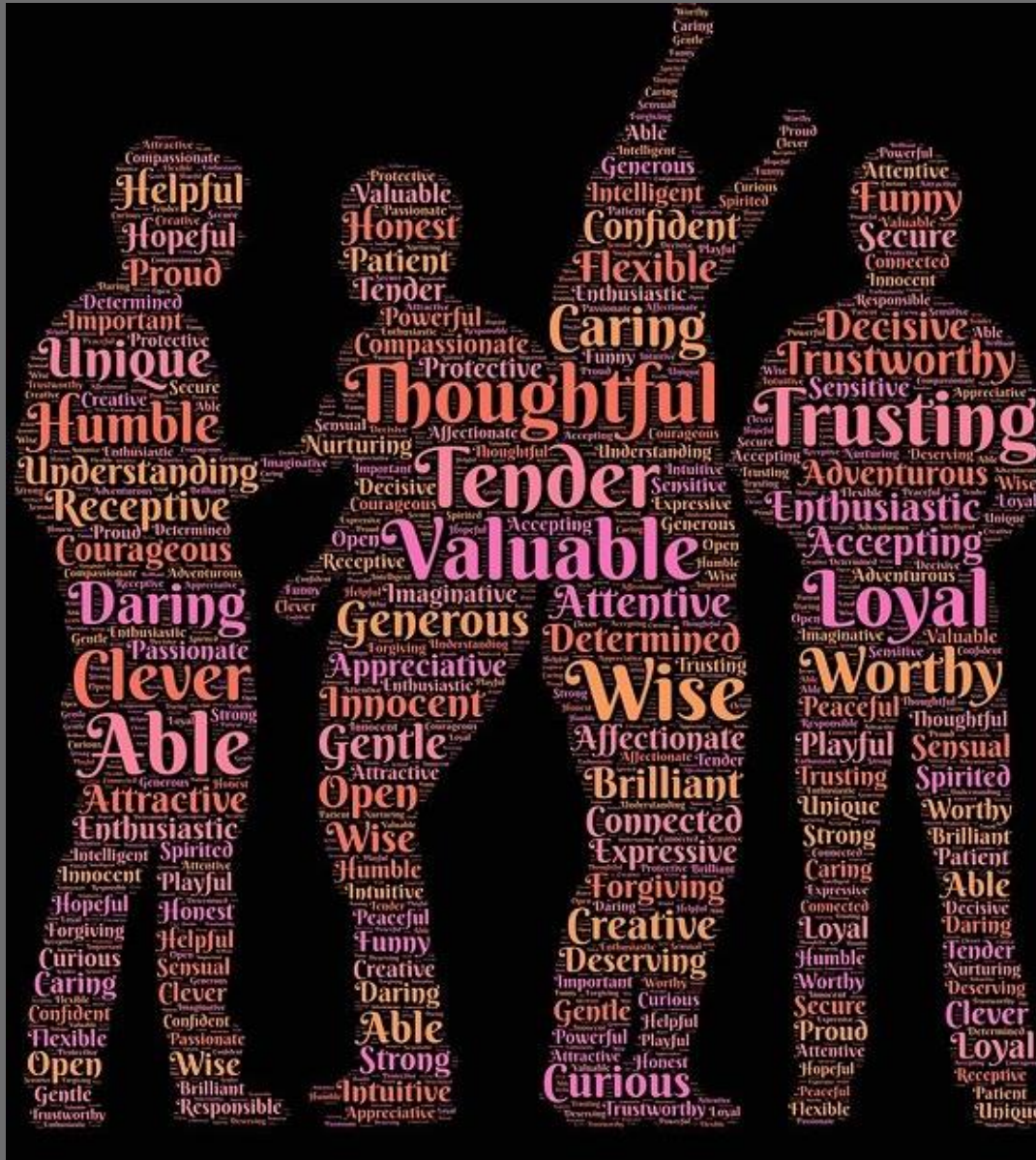
מנהיג?

במקום...

"התפקיד שלי הוא לגייס, למיין,
להכשיר וללוות מתנדבים"

אמרו מעתה...

"התפקיד שלי הוא להניע אנשים
להגשים חלומות ולחולל שינוי חברתי"

קשרים תומכים בתוך פלטפורמה ללמידת עמיתים/ות בקרב מנהלי/ות מתנדבים/ות

מנהלים/ות שלוקחים חלק ברשת
של א.נשי מקצוע בתחומם פתוחים
יותר לפרקטיקות חדשניות של
ניהול מתנדבים, הדרכה והכוונה,
ולידע חדש התורם להתפתחותם
המקצועית.

Brewis et al., 2010

מתנדבים
בעמותות:
איך רותמים?
איך משמרים?

התשתית הפיזית

מה כוללת התשתית הפיזית

- תקציב ייעודי
- החזר הוצאות למתנדבים
- ביטוח מתנדבים
- תוכנה לניהול מתנדבים
- חלל פיזי המוקדש לפעילות המתנדבים

תשתיות פיזיות

- מקום מפגש – חדר הדרכה
- מרחב לחשיבה
- מקום לפגישה
- טלפון
- קפה...

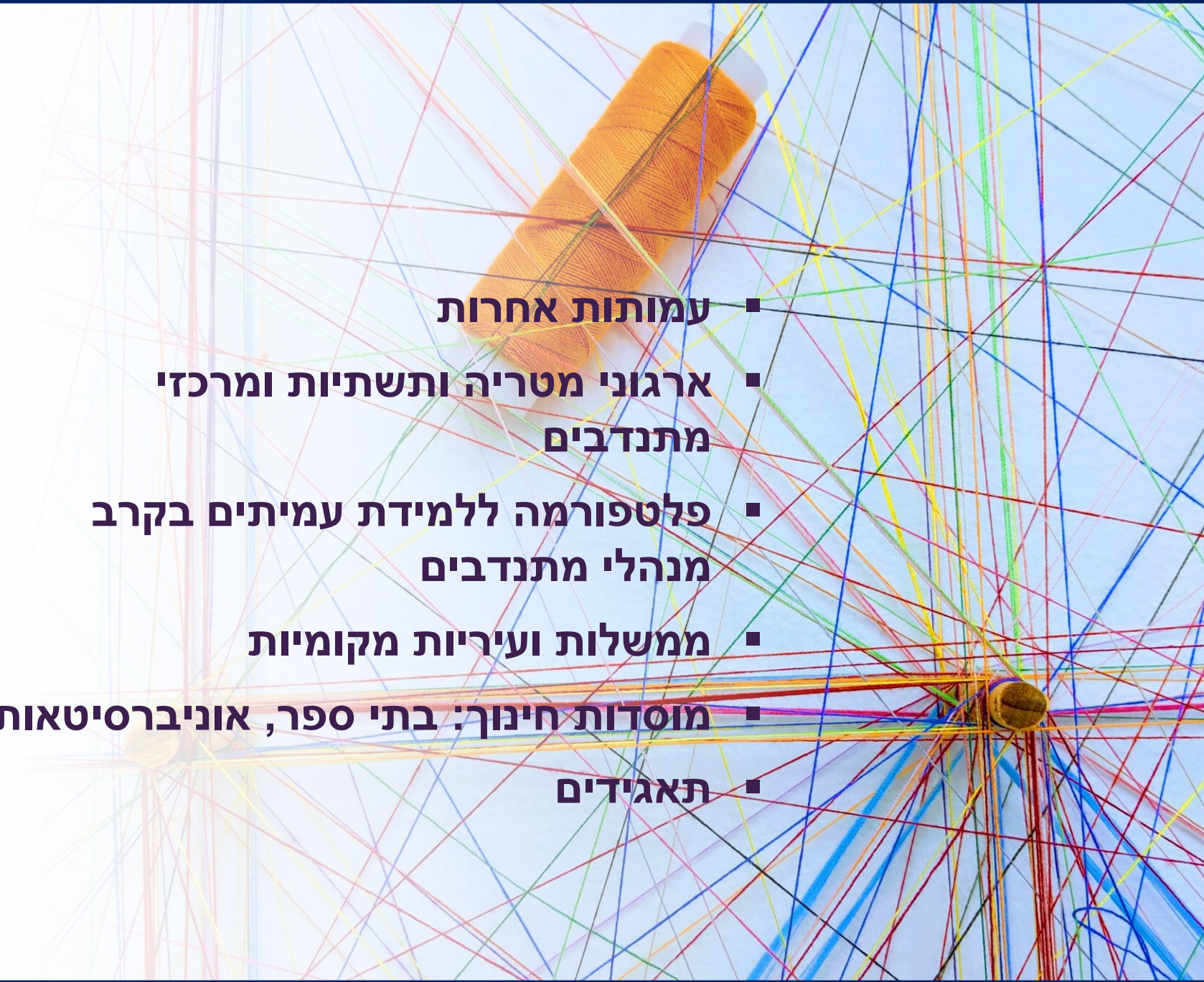

תשתית רישות

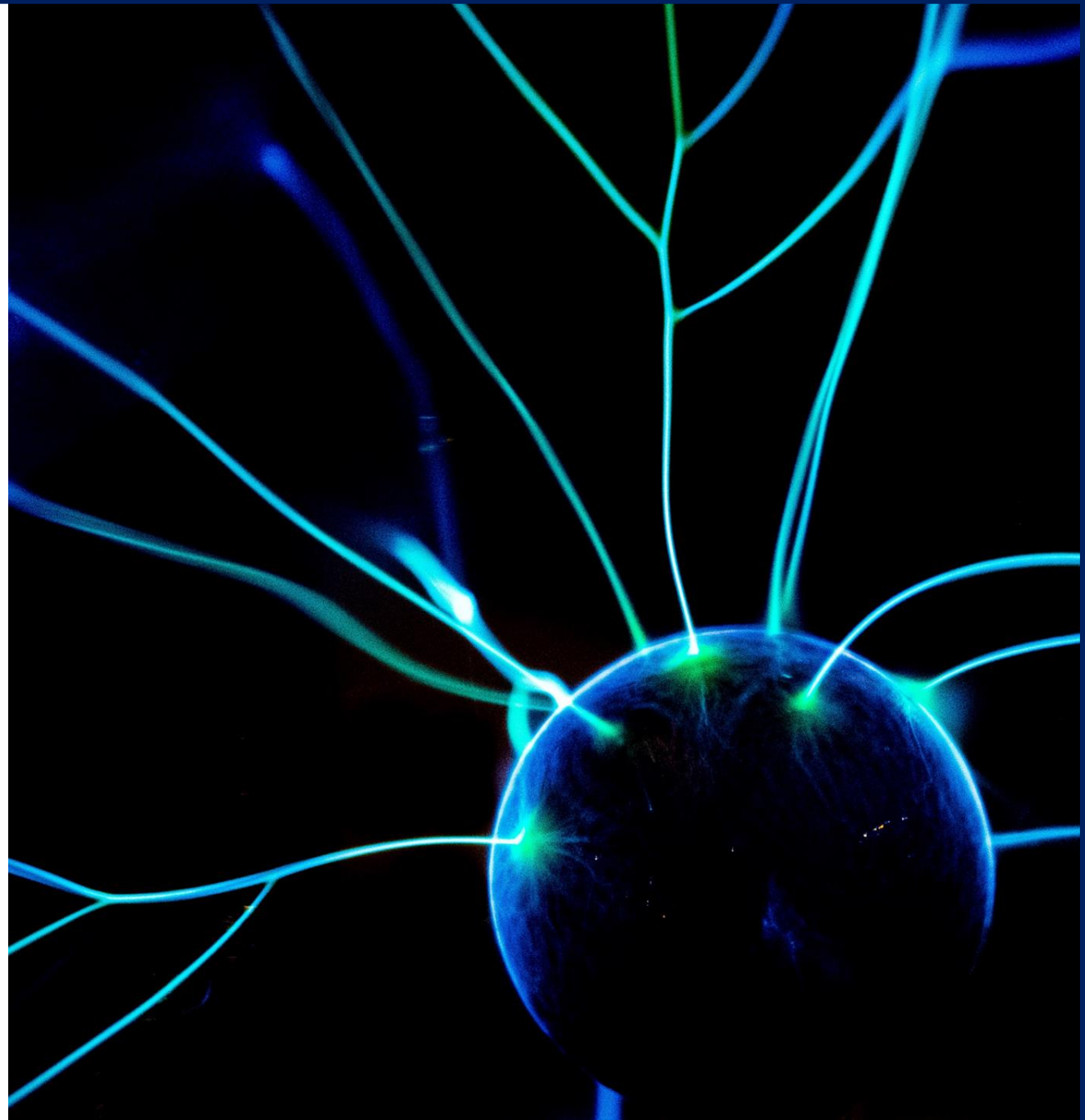

חיבורים ורשתות:

-
- עמותות אחרות
 - ארגוני מטריה ותשתיות ומרכזי מתנדבים
 - פלטפורמה ללמידת עמיתים בקרב מנהלי מתנדבים
 - ממשלות ועיריות מקומיות
 - מוסדות חינוך: בתי ספר, אוניברסיטאות
 - תאגידים

לקדם שיתופי פעולה עם ארגוני נוספים

- עמותות אחראיות לא רק לעצמן ולמתנדביהן, אלא לכל הקהילה הארגונית, השואפת לשמר, להרחיב ולחדש משאבי ההתנדבות.
- להקל על ניידות מתנדבים בין ארגונים
- תיאום מאמצי התנדבות ומשאבים.

לקדם שיתופי פעולה עם ארגוני גג ותשתית

- מרכזי מתנדבים עוזרים לקדם ולהרחיב את ההתנדבות הקהילתית על ידי מתן שירותי תמיכה והכוונה מגוונים לארגונים קהילתיים, השפעה פוליטית על מחזיקי עניין, וכן יצירת קשרים ושותפויות בין ארגונים:
- התנדבות שיווקית/פרסום.
- פיתוח ולמידה מהעשייה
- פיתוח הזדמנויות התנדבות
- תגובה למדיניות וקמפיינים

המועצה • The Israeli Volunteering Council
הישראלית להתנדבות • المجلس الإسرائيلي للتطوع

אות הנשיא להתנדבות לשנת תשפ"ד 2024

בעקבות אירועי השבת השחורה
והמלחמה שפרצה בעקבותיה
יוקדש אות הנשיא להתנדבות
לגילוי רוח התנדבות מרשימה
וחיזוק חוסנו של העורף הישראלי

ניתן להגיש מועמדות בדרכים הבאות:
הגשה מקוונת באתר בית הנשיא president.gov.il משלוח בדואר רגיל,
או מסירה עצמאית בתיאום טלפוני מראש בטלפון 08-6699254 בין השעות 09:00-16:00

לעיון בתקנון אות הנשיא להתנדבות טרם הגשת המועמדות
והורדת טפסים באתר בית הנשיא: president.gov.il

המועד האחרון להגשת מועמדות 18/2/2024

שיתופי פעולה עם הממשלה ורשויות מקומיות

- ממשלות עשויות להשפיע על ההתנדבות באמצעות חקיקה ופיתוח פעולות הגנה/ביטוח.
- הענקת פרסים למתנדבים/ות מצטיינים/ות.
- תמיכה במחקר ופיתוח ידע בנושא התנדבות
- תמיכה במרכזי/יוזמות התנדבות
- הפניית משאבים כספיים לארגונים מתנדבים

מפת פריסת השותפים העוסקים בקידום ההתנדבות ומעורבות החברתית בישראל

התפיסה המרכזית שהשתנתה

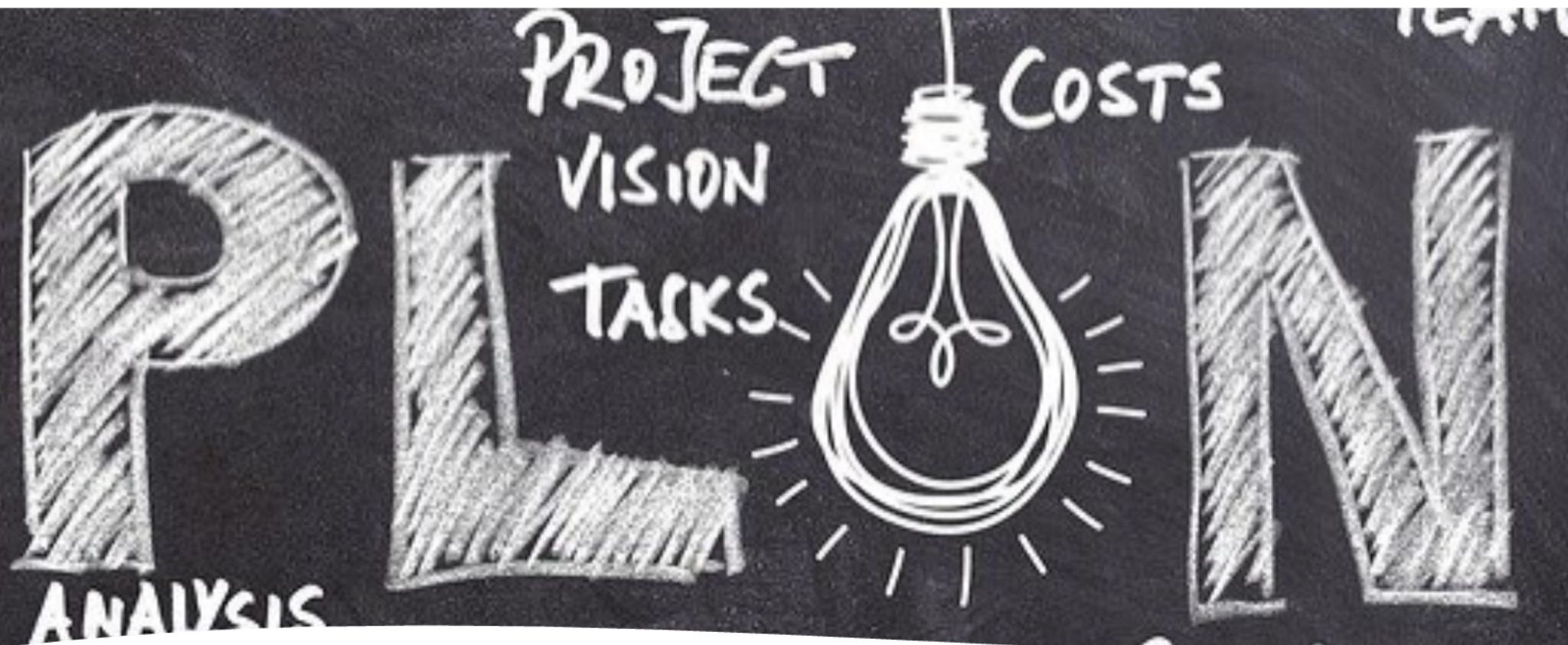
**תהליך דו צדדי - של נתינה ושל קבלה, שכרוך במחויבות, שנובעת
מהצורך של הארגון במתנדב מתמיד
שמסוגל לספק שירות רציני ומשמעותי.**

**הארגון מכיר במתנדב/ת כמי שצריך להשקיע בו ובתמורה המתנדב מוכן
ונכון להשקיע בארגון**

איך להפוך זאת לפעולה?

50 המועצה הישראלית המגלים
להתנדבות • الإسرائيليين للتطوع
שנה 50

מנהל.ת מתנדבים/ות – איך מתחילים??

חשיבה על כל המרכיבים המתאמים לנו!

מתנדבים/ות הם משאב אנושי שיש לנהל!

גיוס מתנדבים

Life is short.
Do stuff
that matters.

אתגר שימור המתנדבים.

להנות מהדרך

היצטרפו לניוזלטר שלנו וקבלו את השנתון והתעודה

www.ivolunteer.org.il

רונית בר- 0505925479